

Sınıf Yönetimi Ders Notları

Sınıf Yönetimi: Etkili ve verimli öğrenmeyi sağlamak amacıyla araç gereç - zaman - kurallar ve ilişkileri düzenleme etkinliğidir.

- ✓ Sınıftaki bütün unsurların uygun biçimde organizasyonudur.
- ✓ Sınıf yönetiminin temel amacı: Etkili - verimli öğrenme ortamı oluşturma ve sürdürmedir.
- ✓ Sınıf yönetiminin temelini iletişim oluşturur. Öğretmen iyi bir iletişimci ve insan uzmanı olmalı - insanı tanıyarak işe başlamalı.
- ✓ Öğrencilerin düzeylerine uygun görev ve sorumluluk aldığı bir sınıfta disiplin sorunları en aza iner. Sınıf yönetiminin en önemli ögesi öğretmendir.(yönetici - şef)
- ✓ Öğrencinin bireysel farklılıklarına hazırbulunuşluk düzeyine önem verilmelidir.
- ✓ Derslerde çeşitli yöntem ve teknikler kullanılmalıdır.
- ✓ Etkili bir yönetim için öğrenci yaş ve gelişim düzeyine uygun hareket edilmelidir.

Sınıf Yönetim Modelleri

Geleneksel Model: Öğretmen merkezli eğitim, öğrenci önceden belirlenmiş kurallara uyar. Ceza alabilir.

1)Tepkisel Model: Ödül ve ceza uygulanır. Etki - tepki olayına dayanır. İstenmeyen davranışa ceza verilir. İstenen davranışa ödül verilir. “Ne ekersen onu biçersin.” Konuşanı azarlarız, ödev yapana ödül veririz, sınıf yönetiminde zayıf öğretmenler daha sık başvurur.

2)Önlemsel Yaklaşım: İstenmeyen davranışların önlenmeye çalışılmasıdır. Önceden düzenleme yapılır. Ayrıntılı planlama yapılır. Konuşan öğrencileri ayırmak önlem bireyden çok gruba yöneliktir. Öğretmenin sık sık öykü anlatması gibi. İyi uygulanırsa tepkisele gerek kalmaz.

Gelişimsel Model: Öğrencilerin yaş gelişim özellikleri dikkate alınır. Öğrencinin fiziksel, zihinsel, psikolojik ve sosyal faktörlerini dikkate alarak davranılmasıdır. (empati kurmak)

Bütünsel Yaklaşım: Bireysel farklar dikkate alınır. Duruma göre farklı uygulamalara başvurulur. Yerine göre bütün yaklaşımlardan faydalanılır.

Sınıf Yönetiminin Özellikleri

Çok Boyutluluk: Aynı anda birçok etkinlik yapılan ortamdır.

Yakınlık (Eş Zamanlılık): Sınıfta aynı anda birçok sorun ortaya çıkabilir.

Açıklık: Her şey öğrencilerin önünde gerçekleşir.

Ortak Tarih: Öğrenciler birlikte birçok anı paylaşırlar. Arkadaş, dost olurlar.

Öngörülmezlik: Bazı durumlar tahmin edilmeyen zaman ve şekilde olabilir.

Etkili Öğretmen

- ✓ Kendini geliştiren - yansıtıcı
- ✓ Üst düzey sorumluluk bilinci
- ✓ Başarıyı çok yönlü gelişimle birlikte ele alan
- ✓ Olumlu sınıf iklimi oluşturan
- ✓ Çeşitli yöntem teknikler, araç gereçler kullanabilen

- ✓ Grup çalışmalarına önem veren
- ✓ Sınıftaki zamanının çoğunu etkinliklere ayıran
- ✓ Zamanı etkili kullanan
- ✓ Öğrenci için model olan
- ✓ Öğrenciyi karşılaştırmayan - rekabete sürüklemeyen
- ✓ Bireysel farklılıkları önemseyen
- ✓ Sınıfı bir aile ortamı gibi yöneten

Öğretmen Davranış Tipleri

Otokratik Öğretmen: Güce dayalı, katı disiplin, koşulsuz itaat. Karar verme gücünü öğrenciyle paylaşmaz. Fiziksel - psikolojik cezaya başvurur. Öğrenci başarıları kısa sürede yüksek sonra da düşük olur. Öğrenci özerk değil bağımlı olur.

Demokratik Öğretmen: Öğrenci merkezde, ilgi ihtiyaçları önemli, ödül ve teşvik vardır. Sorumluluk, işbirliği, özsaygı, güven, çok yönlü gelişim, özerk, dengeli

İlgisiz Sınıf Yöneticisi: Etkinliklerde belirsizliği, güçsüzlüğü, düzensizliği, başıboşluğu, yöneltme yetersizliği vardır. Öğretmen girişimci değildir. Eğitim yerine eğitimsizlik vardır.

İş Öğretmeni: İş ilgisi yüksek - öğrenci ilgisi düşüktür. Yapılan etkinlikler yerine getirilirse iyi öğretmendir.

Mahalle Kahvesi Öğretmeni: Öğrenci ilgisi yüksek - iş ilgisi düşüktür. Öğrenci iletişimi güçlüdür, ders yoktur.

Fakirleşmiş Öğretmen: İşe ve öğrenciye ilgisi düşüktür. Öğrenmeye etkisi yoktur.

Yavaşlamış Sarkaç: İşe ve öğrenciye ılımlı yaklaşır. Güvenini kaybetmiş denetimi güç bir sınıfla karşılaşmış öğretmenin durumu.

Sınıfın Yapısı

Fiziksel: Sınıfın büyüklüğü, ısı, ışık, renk, ses, yerleşim biçimi

Sosyal: Farklı çevrelerden gelmiş kuralları paylaşma - sınıf kültürü.

Psikolojik: Sınıfın duygusal havası resmi, demokratik, otoriter

- ✓ Etkili bir yönetim için empati kurmak, ben dili kullanma, öz saygı geliştirici bir dil kullanmak önemlidir.

Sınıf Kuralları Oluşturma

- ✓ Kurallar dersin başında birlikte oluşturulur.
- ✓ Olumlu-olumsuz davranışlar açıkça belirtilir.
- ✓ Kurallar neyin yapılmaması kadar neyin nasıl yapılması gerektiğini göstermelidir.
- ✓ Geçerliliğini yitiren kurallar yenilenmelidir.
- ✓ Öğretmen öncelikle kurallara kendi uymalıdır.
- ✓ Kurallar herkes için uygulanmalıdır.

Öğrenci Tipleri

Başarılı Öğrenci: Derse yöneliktir. Ödevlerini düzenli yapar. Okulu sever.

Sosyal Öğrenci: Dersten çok kişilere yönelirler. Sosyal ilişkilere daha fazla dönüktürler.

Bağımlı Öğrenci: Öğretmenden teşvik ve destek bekler. Ek çalışmaya ihtiyaç duyarlar. Akademik başarısı düşüktür.

Gölge Öğrenci: Arka planda sessiz, Ön plana çıkmazlar.

Yabancılaşmış Öğrenci: Devamsızlık yapar. Sorun çıkarır. Ders dışı etkinliklerle ilgilenir.

Disiplin Modelleri

Etkili Disiplin Modeli (Canter): Öğretmen otoritedir. Ceza vardır. Herkes kurallara uymak zorunda sorunun nedeni önemli değil.

Kounin Modeli: Sınıfta sorun olsa bile öğretmen dersle ilgilenecek.(dalga etkisi)

Davranış Değişikliği: Davranışçı yaklaşım ödül ver-sönmeyi bekle ceza önerilmez.

Etkili Öğretmenlik(Gordon): İletişim önemlidir. Öğretmen rehber olmalıdır. Öğrenciyi problem çözmeye katmalı, sorunun kaynağı incelenmeli- J.Dewey problem çözme basamakları kullanılır.

Sosyal Disiplin: İstenmeyen davranışlar, karşılanmayan ihtiyaçlardır. Sosyal ihtiyaçlar karşılanır.(Onay-sevgi-saygı)

Gerçeklik Terapisi(Glasser): Seçim senin kurallar açık ve net olmalıdır. Öğretmen kuralları öğrenciye (olumlu-olumsuz) anlatmalıdır.

İstenmeyen Davranışı Önleme

- ✓ Sorunun kaynağına inilmeli
- ✓ Görev sorumluluk verilmeli
- ✓ Zaman etkin kullanılmalı
- ✓ İlk başta gürültü varsa sessizce beklemeli
- ✓ Problem araştırılmalı
 - 1-Görmezden gelme (basit)
 - 2-Göz teması-ses tonu
 - 3- Sözlü uyarı
 - 4-Sınıf dışında görüşme
 - 5-Okul-aile-rehber öğretmen
 - 6-Okul disiplin kuralları
 - 7-Cezaya başvurmak
- ✓ Öğrenci yaptığı davranışın yanlış olduğunu bilmiyorsa uyarılmalı hemen ceza verilmemelidir.
- ✓ Sürekli dersin akışını bozan davranışlar görmezden gelinmez.

Renk: Sınıf açık renklerle (beyaz - şampanya) veya pastel renklerle boyanmalıdır.

Işık: Beyaz-soğuk olmalıdır

Isı: En fazla 20-21 °C olmalı en az 15-17 °C olmalı.

Zaman Yönetimi

- ✓ Sınıf yönetiminin en stratejik öğelerindendir. İyi bir planlama yapılmalı, zamanın çoğu öğretime ayrılmalı, akademik olmayan konulara az yer verilmelidir.
- ✓ Öğrenci merkezli yöntemler, çeşitli yöntem ve teknikler kullanılmalı, etkin katılım sağlanmalıdır.
- ✓ Derse geç kalan öğrencilerle fazla zaman kaybedilmeden derse devam edilmelidir.
- ✓ Yönetim ve veli ziyaretleri ders dışında yapılmalıdır.
- ✓ Derste sürekli dışarı çıkmak isteyen öğrencilere fazla zaman ayrılmamalıdır.
- ✓ Yoklama süresi kısa tutulmalıdır.
- ✓ Araç-gereçler dersten önce temin edilmelidir.

- ✓ Öğretmen derste sohbet etmemelidir.
- ✓ Zil çaldığında son cümleyi söyleyen öğretmen zamanı iyi kullanandır.

Ders Planı Aşamaları

Dikkat Çekme: Derse araç gereçle girme, kullanma (video-kaset) ilginç bir soru sorma, ses tonu, algıda seçicilik, şekil, grafik

Hedeften Haberdar Etme: Hangi konuların işleneceği ve dersin sonunda ne öğreneceklerini söyleme(Gözden geçirme) kazanım- içerik ilişkisi kurma

Güdüleme: Konuların nerede ne işe yarayacağı, faydaları açıklama, yaşamda nerede kullanacağını söylemek.(beklenti)

Geçiş: Önceki bilgilerden örnekle derse başlama, araç gereçleri kullanma, etkinlik yapma

- ✓ Dikkat çekmek güdülenmeye yol açar.
- ✓ Güdülenmenin temel amacı ise etkili ve verimli öğrenmeyi sağlamaktır.

- ✓ **Sınıfta bir problemle karşılaşan ve çözmek isteyen öğretmen öncelikle ne yapmalı?** Probleme ilişkin bilgi ve bulguları toplaması
- ✓ **Öğretmen sınıf içi etkinlikleri düzenlerken neyi dikkate almalıdır?** Tüm sınıfın ilgi ve ihtiyaçları
- ✓ **Hangisi en etkili öğrenmeyi sağlar?** Yapma ve açıklama
- ✓ **Öğretime farklı etkinlikler kullanılmasının en önemli sebebi nedir?** Bireysel farklılıkları dikkate alma
- ✓ **Etkili bir öğretim için en uygun yol hangisidir?** Etkinlikleri öğrencilerle birlikte planlamalı ve uygulamalıdır.
- ✓ **Hangisi kurallarda dikkate alınmalı?** Kuralların öğrenciyle birlikte belirlenmesi
- ✓ **Öğretmenin bireysel farklılıkları belirlemesi için en etkili yol nedir?** Gözlem yapmak
- ✓ **Öğretmende bulunması gereken özelliklerden biri değildir?** Değerlendirme süresince öznel olma
- ✓ **Mesleki açıdan kendini gerçekleştirmiş öğretmen ne yapmaz?** Alıştığı yöntem ve tekniklere bağlı kalmaz
- ✓ **Öğretmen ne yaparsa yanlış olur?** Yargılayıcı ve suçlayıcı olmak
- ✓ **Sınıf içi sorunları azaltmada öğretmenin başvuracağı en iyi yol hangisidir?** Öğrencilere görev ve sorumluluk verme
- ✓ **Öğretmen bir konuyu öğretirken ilk denemelerinde başarı elde edememişse özelliklerle ne yapsın?** Farklı yöntem teknikler ve materyaller kullanarak süreci farklı şekilde tekrarlamak
- ✓ **Sınıf içinde düzeni bozan sürekli arkadaşlarıyla iyi ilişkiler kuramayan öğrenciye nasıl yaklaşılmalı?** Olumsuz davranışların nedenlerini incelemek ve tutarlı davranmak